

*Domov důchodců Ústí nad Orlicí
Cihlářská 761, 562 01 Ústí nad Orlicí*

MĚSÍČNÍK

**DOMOVA DŮCHODCŮ
Ústí nad Orlicí**

3. číslo/ Březen 2024

Po přečtení, prosím, předejte dalšímu obyvateli!

Milé čtenářky, milí čtenáři,

S měsícem březnem se těšíme na jaro a sluníčko.

Jaro se v mírném pásu vyznačuje začátkem vegetativní aktivity rostlin a zvýšením aktivity živočichů. Prodlužují se dny, otepluje se. Meteorologické jaro začíná 1. března a končí 31. května. Astronomické jaro začíná jarní rovnodenností (na severní polokouli zpravidla 20. března, na jižní 23. září) a končí letním slunovratem (na severní polokouli zpravidla 21. června, na jižní 21. prosince). Termíny počátku a konce mohou být o dva dny posunuty kvůli nepravidelnostem souvisejícím s přestupnými roky. Jarními měsíci jsou březen, duben a květen. Na zahrádkách můžeme už vidět vylézat žlutý talovín, sněženky, bledulky a krokusy. Sluníčko bude mít větší sílu a dodá nám tolik potřebnou energii pro život. Čeká nás také první jarní den a změna zimního času na letní.

V tomto Měsíčníku si můžete přečíst o Velikonocích, o tom, jak se probouzí příroda v březnu, nechybějí ani vtipy a trénink paměti.

Sluníčkové jarní dny Vám přeji

Eva Plívová a Dana Matoušková – Vaše sociální pracovnice

Co nás čeká v březnu

Ve středu 13. 3. 2024 od 14.00 hod. – Vás zveme do kina na filmovou novinku ARISTOKRATKA VE VARU – jedná se o pokračování oblíbeného komediálního filmu Poslední aristokratka. Pro zájemce zajištěna doprava autem.

V úterý 19. 3. 2024 od 14.00 hod. – Vás zveme na tradiční DOMOVSKÝ PLES tentokrát ve stylu Hippies. K poslechu i tanci hraje pan Šalda. V taneční parket proměníme jídelnu v 1. patře budovy B.

Ve čtvrtek 28. 3. 2024 od 13.30 hod. – si nenechte ujít VELIKONOČNÍ KAVÁRNIČKU – plnou velikonočních a jarních dobrot. Sejdeme se v jídelně v 1. patře budovy B.

Změna času!!!

V noci ze soboty 30. na neděli 31. 3. posuneme ručičky na hodinkách o hodinu dopředu!

Ve 2 hod. na 3 hod.

Pranostiky na březem

- ❖ Kolik ros spadne před Velikonocemi, tolik po Velikonocích lze ještě očekávat mrazů.
- ❖ Co je na Zelený čtvrtek vyseto, vše se vydaří.
- ❖ Je-li Zelený čtvrtek bílý, tak je léto teplé.
- ❖ Na Zelený čtvrtek hrachy zasívej, na Velký pátek se zemí nehýbej!
- ❖ Kdo na Velký pátek orá, tomu se chleba nedostává.
- ❖ Když na Velký pátek hřmí, na poli se urodí.
- ❖ Velikonoční a velkopáteční déšť zřídka přináší žním požehnání.
- ❖ Velký pátek vláha - úrodu zmáhá.
- ❖ Velký pátek deštivý - dělá rok žíznivý.
- ❖ Prší-li v noci na Bílou sobotu, bude málo třešní.
- ❖ Když na velikonoční neděli prší, na každé pondělí až do svatého Ducha pršeti bude.
- ❖ Velikonoce krásné úrodu nám dají, pakli slunce hasne, louky sucho mají.
- ❖ Hezky-li na Boží hod velikonoční, s prací na poli zčerstva počni.
- ❖ Prší-li o velikonočním Hodu, bude v létě nouze o vodu.
- ❖ Jasné počasí o Velikonocích - nastane léto o letnicích.

Velikonoce

Velikonoce či pascha jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, který je oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista, k němuž podle křesťanské víry došlo třetího dne po jeho ukřižování, k němuž došlo kolem roku 30 či 33 v blízkosti významného židovského svátku pesach, který je památkou vysvobození Izraelitů Hospodinem z egyptského otroctví. V západní křesťanské tradici Velikonoce připadají na neděli po prvním jarním úplňku, tedy na měsíc březen či duben. Slovanský název svátku Velikonoce se vztahuje na „velkou noc“, v níž byl Kristus vzkříšen.

K Velikonocům se váží naděje věřících na duchovní obnovu života. Pro mnohého člověka zůstává smysl svátků jara s velikonočním tajemstvím skryt anebo stojí ve stínu Vánoc, které dnes znamenají dominantu roku. Snad je to tím, že část lidské společnosti po mnoho generací odklání od hledání duchovních hodnot a směřují jinými cestami.

Věřící slaví Velikonoce jako svátky vykoupení, svátky naděje. Velikonoční slavnostní Zmrtvýchvstání Páně každoročně vrcholí liturgický rok křesťanů. Současně je to období, v němž se koncentroval duchovní základ lidové kultury. Pojetí Velikonoc se tedy podle místa, prostředí a času různí.

Církev dala velikonočním přípravám a oslavám v kostele řád a reformami napravovala odklánění obřadů od biblického času a smyslu Velikonoc. Jejich příprava začíná na Popeleční středu, tj. 40 dní předem, které pro křesťana znamenají šest neděl koncentrace, pokání, půstu. O páté neděli postní se v katolickém obřadu připomíná Kristova smrt. Šestá neděle je poslední a počíná jí velikonoční Svatý týden (Velký, pašijový týden). Jeho obřady určuje liturgie: podle ní spočívá těžiště Velikonoc ve třech dnech – Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílá Sobota. Velikonoce i liturgický rok vrcholí slavností Zmrtvýchvstání Páně na Bílou sobotu.

SVATÝ TÝDEN

Ze všech svátků mají Velikonoce nejdelší přípravné období. Vrcholí ve Svatém týdnu, nazývaném podle biblického příběhu umučení Ježíše také Pašijovým nebo Velkým týdnem. Začíná Květnou nedělí, graduje svatým třídenním, tj. Zeleným čtvrtkem, Velkým pátkem a Bílou sobotou, končí před slavností Vzkříšení. Jako příprava ke spoluúčasti člověka na velikonoční obnově je Svatý týden období výlučné. Jsou to dny očisty skutečné i symbolické a dny střídmosti, půstu, klidu, ticha i mlčenlivosti, soustředění.

Posvátný charakter těchto dní umocňují lidové tradice svěcení jara (zvláště obyčejně zaměřené k ochraně budoucího živobytí a zdraví rodiny), dává váhu projevení lásky, milosrdenství, spoluúčasti darem.

MODRÉ PONDĚLÍ

Na Modré pondělí dětem a studentům začínaly jarní prázdniny.

ŠEDIVÉ ÚTERÝ

V tento den hospodyně uklízely a vymetaly pavučiny. Ani jeden z těchto dvou dnů nebyl nijak výjimečný z hlediska lidových zvyků. Větší roli hrály dny nadcházející.

POPELEČNÁ STŘEDA

Také Škaredá – Jidáš ten den na Ježíše žaloval, Sazometná – vymetávali se saze z komína, Smetná. V tento den se nemá podle lidové pověry nikdo škaredit, protože by mu to mohlo vydržet každou středu v roce.

ZELENÝ ČTVRTEK

Tento den byl dnem odpuštění. Rodiny se modlily a všichni se omyli rosou, která bránila onemocnění šíje a dalším nemocem. Uklízelo se a smetí se odnášelo na křižovatku cest, aby se nedržely v domech blechy. Aby stavení opustil hmyz a myši, zvonilo se paličkou o hmoždíř. Na Zelený čtvrtek utichaly zvony – „odlétaly do Říma“. Znovu se rozeznávaly na Bílou

sobotu. Místo zvonů se však ozývaly ve vsích dřevěné řehtačky a klapačky – „klapání“. V odpoledních hodinách se scházeli chlapci a dívky a říkali říkanky o Jidášovi. Dodneška se právě tento den objevuje na pultech pečivo – „jidáše“, které se i dříve podávalo namazané medem.

VELKÝ PÁTEK

Toto byl den hlubokého smutku a dodržoval se přísný půst – na památku ukřižovaného Ježíše Krista. Také výzdoba kostelů byla tento den chudá a písně se zpívaly bez doprovodu varhan. Někde i na Velký pátek nahrazovaly řehtačky hlas zvonů a oznamovaly poledne a ranní i večerní klekání. Chodilo se s velkým hlukem po vesnici, děti s řehtačkami honily Jidáše. Nemělo se pracovat na polích (hýbat se zemí), nemělo se prát prádlo. Přesto symbolem Velkého pátku byla voda – tou se lidé omývali pro zdraví, vykrápěl se chlév a omývala zvířata. Také se tento den děly zázraky – zem se otevírala, aby ukázala své poklady.

BÍLÁ SOBOTA

Ještě před východem slunce se muselo uklidit, vybít stavení, vymetalo se novým koštětem. Pekly se mazance, beránci a také chléb. Vše se chystalo na Boží hod velikonoční. Chlapci pletli

pomlázky z vrbových proutků, vázaly se březové větvičky a zdobila se vajíčka.

BOŽÍ HOD VELIKONOČNÍ

Ze soboty na neděli došlo ke zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Noc byla označována za „velkou“ – a odtud název Velikonoce. V neděli se také začala jíst tradiční velikonoční jídla – vejce, mazanec, beránek, víno a chleba. Tento den byl také ve znamení pojídání dobrých pokrmů, klobás, nádivek a dalších. Na Boží hod se setkávaly jen nejbližší rodiny, bez přátel a známých.

VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ

Tomuto dni se také říkalo Červené pondělí. Brzy ráno vycházeli chlupci – koledníci s pomlázkami šlehat děvčata, aby z nich vyhnali nemoci a lenost. Dostávali od děvčat malovaná vajíčka a cukroví. Proutí, ze kterého se pomlázky pletly, byla přisuzována životodárná síla. Kdo dostal pomlázkou, ten omládl.

Jarní a velikonoční kuchyně

Jak pro hospodáře, tak pro hospodyni byli Velikonoce a stejně tak celé jaro ve znamení velké práce. Zatímco hospodář byl od slunka do slunka na poli, hospodyně stála pře nelehkým úkolem, jak z mála uvařit hodně. Sklep i komora po zimních masopustech byli v tuto dobu téměř prázdné a možnosti

surovin, ze kterých by se dalo vařit, velmi omezené. A tak se vařili zejména brambory, pekli bramborové placky, na řadu přicházeli hrách a kroupy. Z toho mála, co ještě zbývalo, se snažila hospodyně ušetřit co nejvíce na přicházející Velikonoce. Symboly velikonoční kuchyně, tedy téměř obřadní pokrmy v tento čas byly především různé druhy pečiva (jidáše, mazance, později i beránek), k přípravě nádivky nebo jarní polévky se zas využíval špenát, kopřivy, šťovík a různé jarní bylinky. Ovšem nejdůležitější byla vejce, která nesměla chybět v žádné jarní kuchyni.

POLEDNÍ JÍDELNÍČEK, POCHÁZEJÍCÍ Z DOBY OKOLO ROKU 1900

Zelený čtvrtek

- Hrachová polévka s praženou zemlí
- Špenát s pečenými vejci nebo teplé jidášky s medem

Velký pátek

- Bramborová polévka houbová
- Tvarohové knedlíky s vařeným sušeným ovocem

Bílá sobota

- Polévka z kozlečího mozečku a pražené krupice
- Droby z kůzlete s dušenou rýží

Neděle velikonoční

- Polévka hovězí s vaječným svítkem
- Pečený kozlečí zadek s napodobenými drobnými brambůrky

Pondělí velikonoční

- Bílá polévka z prolisované zeleniny s praženou žemlí
- Vepřová pečeně s houskovým knedlíkem a dušeným zelím

Velikonoční koledy

Moravská velikonoční koleda

Pomlázka se raduje,
když někoho šmaruje
a šmarovat nepřestane,
dokud něco nedostane.

Na remízku mezi poli,
mám já strýčka králíčka,
tomu nosím každým
rokem malovaná vajíčka

Velikonoční pro kluky

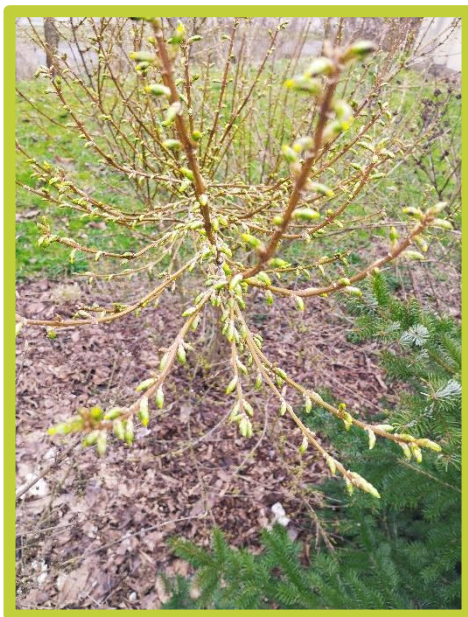
Upletl jsem pomlázku, je
hezčí než z obrázku. Všechny
holky, které znám, navštívím
a vymrskám. Než mi dají
vajíčko, vyplatím je maličko.

Velikonoční pro holky

Kropenatá slepička, snesla
bílá vajíčka, obarvím je,
vymaluji, všechny chlapce
podaruji, pentličky si
nastříhám, na pomlázku
jim je dám.

Rok v zahradě - březen

Kdyby měla zahrádka svůj vlastní kalendář, začínal by nejspíš na přelomu února a března. To je ten čas, kdy se na rostlinách objevují první pupeny, a zahrada se začíná probouzet po

několikaměsíčním odpočinku. V březnu začínají první ptáci budovat svá hnízda. Ke stavbě hnízda používají drobné větvičky, mech nebo stébla trávy. Ptačí budky na zahradě je potřeba po hnízdní sezóně a nejpozději před novou sezónou vyčistit. Ptáci nikdy nepoužívají

hnízdo z předchozího roku, protože by mohlo být zdrojem nemocí a parazitů. Pokud ale využijí stejnou budku, ze které není původní hnízdo odstraněné, postaví si nové na staré, ve kterém ale mohou být zmiňovaní parazité. Ne všichni ptáci ale hnízdí v budkách, část si staví hnízda v keřích a na stromech.

K ptačím druhům, které u nás trávily zimu, se přidávají i ptáci navracení z teplých krajín. Krmení dostupné v přírodě je po zimě vyčerpáno, takže i v březnu přijde ptákům plné krmítko vhod.

PŘIKRMOVÁNÍ JEŽKŮ

Ježci, obojživelníci a plazi se probouzejí ze zimního spánku. Ježci ztratí během zimního období 20 až 40 % své hmotnosti (1 až 2 gramy denně), v březnu nebo dubnu vylézají ze svých úkrytů a potřebují rychle doplnit zásoby energie. Ježek je hmyzožravec, vy mu ale nemusíte servírovat brouky, můžete mu nabídnout speciální masitou potravu pro ježky. Když mu ji podáte v ježčí krmné stanici, budete mít jistotu, že mu ji nikdo nesní dřív, než ji ježek objeví. Příkrmování vynahradí nedostatek přirozené potravy v přírodě, miska s vodou pomůže zahnat žízeň.

PRÁCE NA ZAHRÁDCE A CO PŘÁVĚ KVETE

Jestli máte na zahradě krokusy, narcisy nebo jiné cibuloviny, teď přichází jejich čas a oni vám svými květy oznamují příchod

jara. Okrasné cibuloviny, které kvetou na jaře, se do půdy vkládají už na podzim (přelom září a října), aby stihly přes zimu zakořenit. Ty, co kvetou v létě a

na podzim, můžete do půdy zasadit právě teď.

Pro hmyz, který se také probouzí ze zimního spánku, jsou důležité (někdy až životně) první jarní kvetoucí rostliny.

Poskytují hmyzu první potravu po jarním probuzení. Je to například dřín obecný, líska, bříza a oblíbená vrba jíva. Z

drobných rostlin kvetou třeba prvosenky, plicník, koniklec, violka vonná, hlaváček jarní...

Ještě stále je možnost sázet stromy, keře a trvalky. Většina rostlin je ještě ve vegetačním

klidu a půda už nebývá zmrzlá, takže do ní lehce vyhloubíte jámu. Existují keře vhodné pro ptáky, pro opylovače i motýlí keře. Kdo si pěstuje vlastní zeleninu a ovoce, začíná mu sezóna prací na zahrádce. Při tom můžete myslet i na hmyz nebo ptáky a mezi svoje plodiny sem tam umístit nějakou rostlinu, která přiláká užitečné hmyzí predátory, jako jsou pestřenky, zlatoočky nebo slunéčka. Hmyz má co jíst, ptáci mají co jíst a predátoři vám navíc usměrní nenechavé mšice.

Po zimě můžete doplnit mulč, který se trochu slehnul a částečně rozložil, aby dál chránil rostliny před suchem a horkem.

VČELKY SAMOTÁŘKY SE PROBOUZEJÍ

U některých druhů včelek samotárek přečkávají zimu jen oplodněné samičky, na podzim se spáří, samci zahynou a samičky pak čekají až do jara, kdy je probudí vyšší teploty.

U jiných druhů hibernují jak samci, tak samice a páří se až na jaře. Některé druhy přečkávají zimu ve stadiu larvy, na jaře se zakuklí a tím pádem se po světě rozlétnou až trochu později. Samotářek je jen u nás několik set druhů, takže i možností, jak přežít do jara, existuje více. V zásadě ale včelky, které jsou aktivní brzy z jara, se zakuklily už před zimou, mají tedy trochu náskok.

Pokud máte na zahradě rostliny, které kvetou už v březnu, velmi to pomůže všemu hmyzu, který se živí pylem a nektarem, nejen včelkám samotářkám, ale i včelám medonosným, čmelákům, motýlům, pestřenkám, slunéčkům, některým broukům.

ČMELÁČÍ KRÁLOVNY OPOUŠTĚJÍ ZIMOVÍŠTĚ

Každý podzim vymřou všechny staré čmeláčí královny (matky), dělnice a samečci (trubci). Mladé čmeláčí matky jsou před zimou trubci oplodněny a zavrtají se do země nebo do hromady přírodního materiálu. Na jaře mladé královny vylézají ze země (podle druhu od března do května) a hledají si potravu

(nektar a pyl) a vhodné místo pro založení svého hnízda a nového rodu.

V této době létá královna nízko při zemi, při zdech domů nebo jiných stavebních konstrukcích a hledá vhodný chráněný prostor s dostatkem izolačního materiálu, do kterého by mohla uložit první plodové buňky. Když najde místo pro svoje budoucí čmeláčí království, často létá dovnitř a ven a také po okolí, aby si ho pořádně zmapovala.

Samička je v tuto chvíli na všechno sama, sbírá potravu, staví plodové buňky a později pečuje o první čmeláčí zárodky. Po cca 4 týdnech se narodí první dělnice, které okamžitě začnou královně pomáhat s péčí o hnízdo.

Venku už to pěkně zpívá. To ptáci si vymezují teritoria a zpívají partnerkám milostné árie. A to je teprve začátek! V dubnu už to bude pořádný bzukot.

Hippies

[hipíz], jedn. číslo hippie (děti květin neboli „Květinové hnutí“), je hnutí, které vzniklo v 60. letech v USA.

Jednalo se o hnutí neorganizované, vycházející z generace beatníků. Samo slovo *hippie* je zdvojnásobenou výrazu *hipster*, který beatníci často užívali k popisu nonkonformních hrdinů svých děl. Šířit se začalo v polovině 60. let ze západního pobřeží USA, ze San Francisca. Cíle „hippísáků“ byly nejednotné, za základní lze ale považovat vzpouru proti společnosti, mír, lásku, přátelství, svobodu. K naplnění těchto cílů se sdružovali do skupin či komun, které pak často provozovaly volnou lásku (free love). Často se užívaly drogy – zvláště psychedelické (LSD). Častým cílem byl někdy ale jen opak chování většinové společnosti a vyjádření protestu. Hippies propagovali spontánní chování, lásku a prosazovali názor, že si člověk má užít života a nebudovat kariéru, nehonit se za penězi. Příslušníci hippies nosili často dlouhé vlasy, volné oblečení a korálky a celkově prosazovali „primitivní“ vzhled jako projev negativní reakce proti estetice homogenní maskulinity (mužnost nebo mužství) v 30., 40. a 50. letech 20. století.

Dalším poměrně výrazným projevem spojeným s tímto hnutím bylo tíhnutí k mysticismu, různým druhům východních náboženství a filosofií. Hippie móda měla zásadní vliv na populární hudbu, televizi, film, literaturu a výtvarné umění. Dědictví hippies lze pozorovat v soudobé kultuře v různých formách – od zdravé výživy, přes hudební festivaly po kybernetickou revoluci.

Jako konec éry bývá označován festival v Altamontu, kde ochranka tvořená členy motorkářského gangu Hells Angels ubodala černošského fanouška Mereditha Huntera.

Pacifismus stoupců hippies ovlivnil i politické dění tehdejšího světa. V roce 1968 došlo kromě USA k vzpourám mládeže i v dalších jiných zemích, hlavně v Evropě, kde došlo k největším střetům ve Francii či Západním Německu, japonská mládež například protestovala proti americkým vojenským základnám v zemi.

Kromě silně nekonformního způsobu života, který provokoval většinovou konzervativní americkou společnost, se velmi angažovali v protestech proti válce ve Vietnamu, organizovali obrovské protiválečné demonstrace. Po skončení této války zmizel i společný nepřítel a hippies jako masové hnutí se

postupně asimilovalo; největší část stoupců se později stala běžnou součástí většinové společnosti i s jejími hodnotami, malá část podlehla drogám a jen velmi malá část příslušníků hippies zůstala ve společenstvích věrna všem původním ideálům. Přesto v 70. a 80. letech některé atributy hnutí získaly na popularitě, jednalo se nejen o protiválečný aktivismus (který například v Evropě měl podobu protestů proti americkým a sovětským balistickým střelám), ale také i o zvýšení zájmu o východní náboženství, ekologii, vegetariánství, či alternativní kulturu. Objevily se zcela nové hudební proudy, jako například reggae, zatímco bývalí členové subkultury hippies v Británii, kteří byli fanoušky kapely Black Sabbath, vytvořili subkulturu *heavy-metalu*.

Snaha některých aktivistů oživit sílu hippies v časech války v Iráku ztroskotala, hlavně kvůli tomu, že do války byli posíláni již vojáci z profesionální armády a že konflikt měl stále do určité míry podporu mezi veřejností.

V Československu se začali sympatizanti hnutí hippies (oficiálním tiskem označovaní jako „máničky“, „chuligáni“) objevovat v polovině 60. let a byli režimem pronásledováni, hlavně za protisocialistickou činnost a vyhýbání se vojenské

povinnosti. Významným místem projevů proti tehdejšímu režimu se stala tzv. Lennonova zeď v Praze na Kampě.

Odkud se vzal znak hippies?

Protijaderný znak – kombinace znaků „ND“ (jako *nuclear disarmament*, „jaderné odzbrojení“) v semaforové abecedě – se díky hnutí hippies stal světoznámým symbolem míru a pacifismu.

Trénujeme paměť

1. Velikonoce jsou pohyblivé svátky, jak je odvozován jejich termín?

- a) Střídá se první a druhé dubnové pondělí.
- b) První pondělí po jarní rovnodennosti.
- c) První neděle po prvním jarním úplňku.

2. V našich zemích se dlouho uchovaly i tradice předkřesťanské. S jednou tradicí bylo spojeno „líto“.

- a) Věneček z květin.
- b) Ozdobený jehličan, nebo ratolest.
- c) Speciální druh pečiva.

3. Týden před Velikonocemi se nazývá Pašijový. Jak se nazývá středa v tomto týdnu?

- a) Ošklivá
- b) Sazometná
- c) Popeleční

4. I v Čechách má dlouhou tradici hledání velikonočních vajíček. Jaká zvířátka je dětem schovávala?

- a) Slepička, skřivánek, liška
- b) Kůzlátko, beránek
- c) Ježek, srnečka, kočka

5. Velikonoční zajíček je jeden z nejmladších symbolů Velikonoc. Rychle si získal oblibu po celém světě a

začal se objevovat na sváteční tabuli. Víte, v jaké podobě se objevil první jedlý zajíček?

- a) Ze šlehaného cukrového těsta
- b) Čokoládový a marcipánový
- c) Z chlebového těsta

6. Vejce představuje naopak jeden z nejstarších symbolů ve velikonoční kultuře. Jaká je křesťanská symbolika?

- a) Plodnost
- b) Vzkříšení
- c) Zdraví

7. Z jakého slova vznikl název pro malované velikonoční vejce „kraslice“?

- a) Kreslený
- b) Křesťanský
- c) Krásný

8. Jaký význam má řehačka?

- a) Svým zvukem nahrazuje zvony.
- b) Svým zvukem oznamuje příchod koledníků.
- c) Odhání zajíčky strážící velikonoční vajíčka

9. Mezi méně známé symboly Velikonoc patří Trojkrutec. Co to je?

- a) Velký trojhranný svícen.
- b) Speciální pomlázka ze třech prutů.
- c) Tradiční metoda pletení velikonočního pečiva.

Správné odpovědi:

1c) **První neděle po prvním jarním úplňku.** V historii se několikrát scházely církevní koncily, které se snažily ustanovit pevné datum velikonočních svátků. K tomu, aby bylo datum ustanoveno, je však potřeba souhlas všech křesťanských církví. Ortodoxní církve však vždy tento návrh odmítly.

2b) **Ozdobený jehličnan, nebo ratolest** - Předkřesťanské oslavy jara byly spojené s počátky jarních zemědělských prací. Z hospodářství se vynášela smrt, jako symbol zimy a dívky pak jako dar přinášeli hospodářům „líto“, pentlemi a skořápkami ozdobené borové stromky nebo ratolesti. Později, s rozšířením křesťanství, se líto doplnilo o obrázky svatých.

3b) Často, ovšem chybně, je středa jmenovaná jako Popeleční. Tato středa však nastává 40 dní před Velikonocemi a značí se jí začátek půstu. **Sazometná** nebo též **Smetná** středa má svůj název od vymetání komínů a smýčení, které hospodyňky plánovaly právě na středu, aby měly naklizenou před velkými velikonočními svátky.

4a) Tradice hledání vajíček v české kultuře sahá do 16. století. Na Olomoucku dětem přinášela vajíčka Pámbíčková **slepička**, ve Slezsku to byl **skřivánek** a v oblasti Berounska **liška**. V dalších krajích se děti těšily též na čápa, kukačku, jeřába nebo bažanta. Zajíček se k nám dostal z Německa až na konci 19. století.

5c) Pekárny ho začaly nabízet od druhé poloviny 19. století jako doplněk k mazancům a šlehaným beránkům. **Chléb** měl podobu zajíce a do jeho středu se vsazovalo malované, nejčastěji červené, vajíčko.

6b) Vejce se v 11. století začlenilo do křesťanských symbolik jako obraz **Vzkříšení**. Vejce bylo vnímáno jako zamčený hrob, ve kterém je přesto ukryt život.

7c) Podle názorů většiny badatelů se název kraslice odvozuje od slova **krásný**, jehož původním významem bylo červený. Proto ve středověku byly Velikonoce často označovány jako Červené svátky.

8a) Řehtačka nahrazuje **zvuk zvonů**, které podle tradice na Zelený čtvrtek po doznění ranní modlitby odlétají pro požehnání svatého otce do Říma. Hrkání se ozývalo mezi čtvrtou až šestou hodinou ranní, v poledne a v době večerního klekání až do Bílé soboty, kdy se zvony vrací zpět.

9a) Tento **svícen** na sobě nesl patnáct svící. Zapaloval se při velikonoční mši, svíce se v průběhu mše po každém žalmu postupně zhasínaly, což vyjadřovalo symbolické promlouvání Svaté trojice.

VELIKONOČNÍ HÁDANKY:

1. **Nemá na hlavě ani vlas, přesto má hřeben.**
2. **Co se stane velikonočnímu zajíčkovi v dešti?**
3. **Čím končí Velikonoce?**
4. **Kolik vajec můžete dát do prázdného velikonočního košíku?**

Odpověď: 1. kohout, 2. zmokne, 3. písmenem E, 4. Jedno, protože pak už není prázdný!

Smějeme se

Velikonoční koledníci jsou jako balíky od České pošty. Víte, že dorazí, ale nevíte kdy a v jakém stavu.

Říká velikonoční beránek smutně: „Jsem z formy!“

Baví se dva školou povinní kamarádi po svátcích:

„Tak jak jsi oslavil Velikonoce?“

„Vykoledoval jsem si zaracha!“

Rodina z exotické země bydlí v Česku už nějaký ten pátek, a tak otec jednou povídá:

„Když je to období Velikonoc a všichni Češi je slaví, připojíme se k nim. Dnes bude k obědu zajíc!“

Pepíček přijde ze školy a ptá se: „Mami, nejsou dneska náhodou Velikonoce?“

„Ne, ty budou až za dva týdny. Proč se ptáš?“

„No, že jsem si dnes vykoledoval pětku!“

Co je důkazem toho, že mrkev zlepšuje zrak?

Žádný zajíc přeci nenosí brýle!

Jak jsme se měli v únoru

Připravovali jsme Velikonoční dekoraci, poslechli jsme si skupinu Meteor a přivítali Masopustní průvod.

Hodně jsme vyráběli, hráli různé společenské hry, pekli a kuchtili ☺
Zpracovávali jsme také neobvykle obrovskou zeleninu a začali čerpat energii z prvních slunečních paprsků. Kytarový koncert si pro nás připravilo 20 nadějných mladých kytaristů.

Zdroje:

<https://www.ivtipy.cz/vtipy-o-velikonocich-4/>

<http://www.velikonoceny.cz/velikonocni-pranostiky/>

<https://knihovna.obecmokre.cz/zvyky-a-povery-velikonocni>

<http://www.kladska.cz/uploads/2018/07/cislo-5-rocnik-6-1.pdf>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaro>

<https://www.zelenadomacnost.com/blog/index.php/2021/03/11/rok-v-zahrade-brezen/>

<https://www.idnes.cz/hobby/jak-znate-velikonocni->

[tradice.Q190416_095253_hobby_bma#quid](https://www.idnes.cz/hobby/jak-znate-velikonocni-)

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Hippies>

